

บทที่ 3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Roche และ Price [4] ทำการทดลองหาความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละโดยน้ำหนักของการเปลี่ยนสไตรีนมอนอเมอร์เป็นพอลิสไตรีน (%Conversion) และเวลาที่อุณหภูมิต่าง ๆ จากการทดลองพบว่าที่อุณหภูมิต่ำที่ร้อยละโดยน้ำหนักของการเปลี่ยนสไตรีนมอนอเมอร์เป็นพอลิสไตรีนมีค่าเพิ่มขึ้นตามเวลาที่เปลี่ยนไป และเมื่อเพิ่มอุณหภูมิเวลาในการเปลี่ยนสไตรีนมอนอเมอร์เป็นพอลิสไตรีนจะมีค่าน้อยลง ดังแสดงในรูป 3.1 และ 3.2

Roche และ Price [4] ยังได้ทำการทดลองหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันและร้อยละโดยน้ำหนักของการเปลี่ยนสไตรีนมอนอเมอร์เป็นพอลิสไตรีน จากการทดลองพบว่าอัตราการเกิดพอลิเมอไรเซชันจะช้ามาก เมื่อการเปลี่ยนสไตรีนมอนอเมอร์เป็นพอลิสไตรีนมีค่าเกินร้อยละ 90 โดยน้ำหนัก ดังแสดงในรูป 3.3 3.4 และ 3.5

Schulz และ Husemann [5] ทำการทดลองหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของสไตรีนมอนอเมอร์ในขณะเริ่มต้นและอุณหภูมิ จากการทดลองพบว่าที่อุณหภูมิต่ำความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยาและอุณหภูมิมักมีการเบี่ยงเบนออกไปจากเส้นตรง ดังแสดงในรูป 3.6 จากรูป 3.6 ส่วนที่เป็นเส้นตรงที่อยู่ระหว่างอุณหภูมิ 60 °ซ ถึง 120 °ซ สามารถแสดงเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{อัตราเริ่มต้น (ร้อยละ โดยน้ำหนัก / hour)} = 10^{11.55} \times 10^{-(4170/T)}$$

เมื่อ T คือ อุณหภูมิสัมบูรณ์ (เคลวิน)

Roche และ Price [4] แสดงให้เห็นในตารางที่ 3.1 ว่าอุณหภูมิในการทำปฏิกิริยาจะส่งผลต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันและน้ำหนักโมเลกุลของ

ผลิตภัณฑ์ รูป 3.7 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยาและน้ำหนักโมเลกุล เมื่อสไตรีนมอนอเมอร์ทำปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันที่อุณหภูมิต่าง ๆ

การเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของสไตรีนมอนอเมอร์แสดงได้ดังขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ขั้นเริ่มต้น (Chain initiation)
- 2) ขั้นขยาย (Chain growth)
- 3) ขั้นสิ้นสุด (Chain termination)

ค่าคงที่อัตราของแต่ละขั้นปฏิกิริยา (Rate Constant, k) จะแสดงในรูปของสมการอาร์เรเนียส (Arrhenius Equation) ดังต่อไปนี้

$$k = A e^{-E/RT}$$

โดยที่แต่ละขั้นปฏิกิริยามีค่า frequency factor ($A_1, A_2, \dots$ เป็นต้น) และค่า activation energy ($E_1, E_2, \dots$ เป็นต้น) ที่แตกต่างกัน

Bamford และ Dewar [6] ได้ทำการทดลองเพื่อแสดงค่าคงที่อัตราของปฏิกิริยาโฟโตเคมีคอลพอลิเมอไรเซชัน (Photochemical Polymerization) ของสไตรีนมอนอเมอร์ ดังตารางที่ 3.2

Melville และ Valentine [7] ได้ทำการทดลองเพื่อแสดงค่าคงที่อัตราของแต่ละขั้นปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของสไตรีนมอนอเมอร์ที่อุณหภูมิต่าง ๆ ดังตารางที่ 3.3

Burnett [8] ได้แสดงค่า Frequency Factor และ Activation Energies สำหรับค่าคงที่อัตราของปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของสไตรีน ในตาราง 3.4

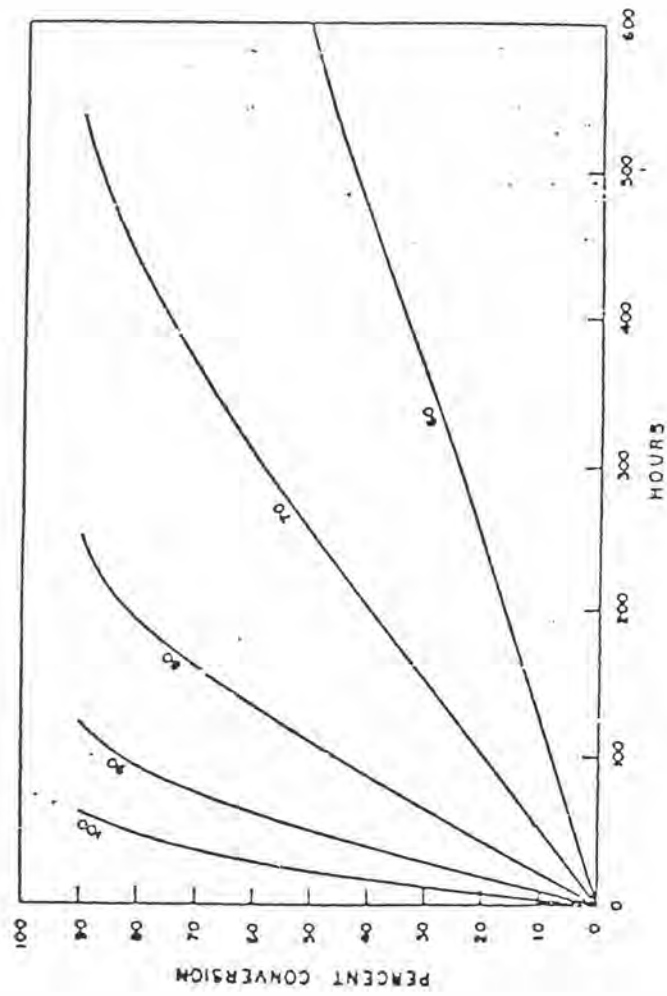
Walling, Briggs และ Mayo [9] ได้ทำการวิเคราะห์จลนศาสตร์ (Kinetic Analysis) ของการเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของสไตรีนมอนอเมอร์ โดยได้เสนอหลักการใช้ประโยชน์ของการกระทำทางเทอร์โมไดนามิกของสไตรีนมอนอเมอร์แทนที่จะใช้ความเข้มข้นของสไตรีนมอนอเมอร์ จากการทดลองพบว่าความดันไอของ

มอนอเมอร์เป็นฟังก์ชันกับร้อยละ โดยน้ำหนักของการเปลี่ยนจากสไตรีนมอนอเมอร์ เป็นพอลิสไตรีน

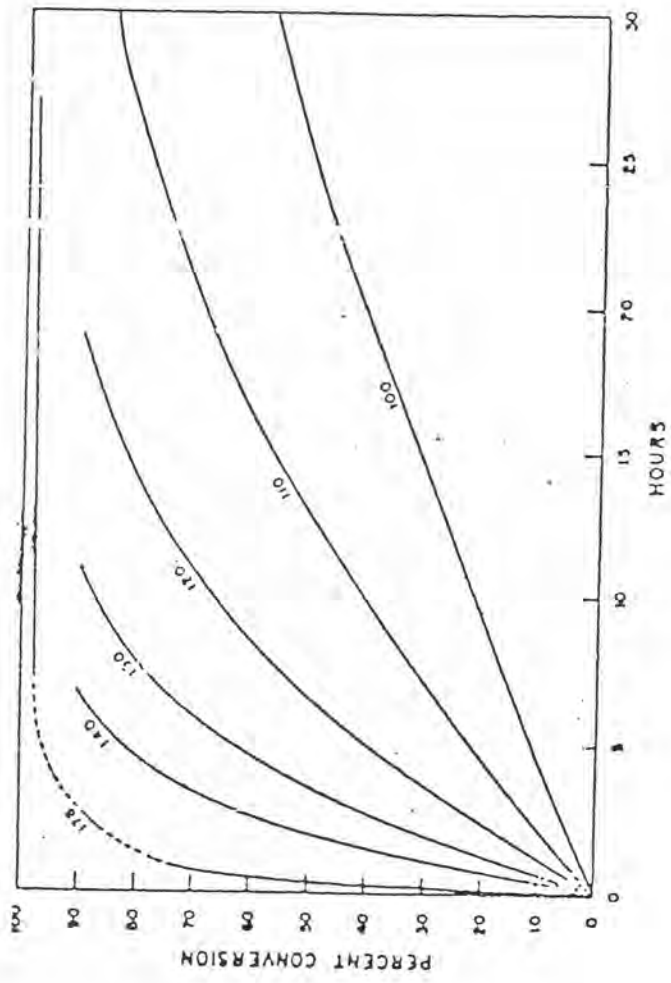
Mark และ Josefowitz [10] แสดงอัตราการเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของ สไตรีน เมื่อใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาดังนี้

$$-\frac{d[M]}{dt} = \text{Constant} * [C]^{1/2} \left[[M] * \frac{K * [M]}{1 - K * [M]} \right]^{1/2}$$

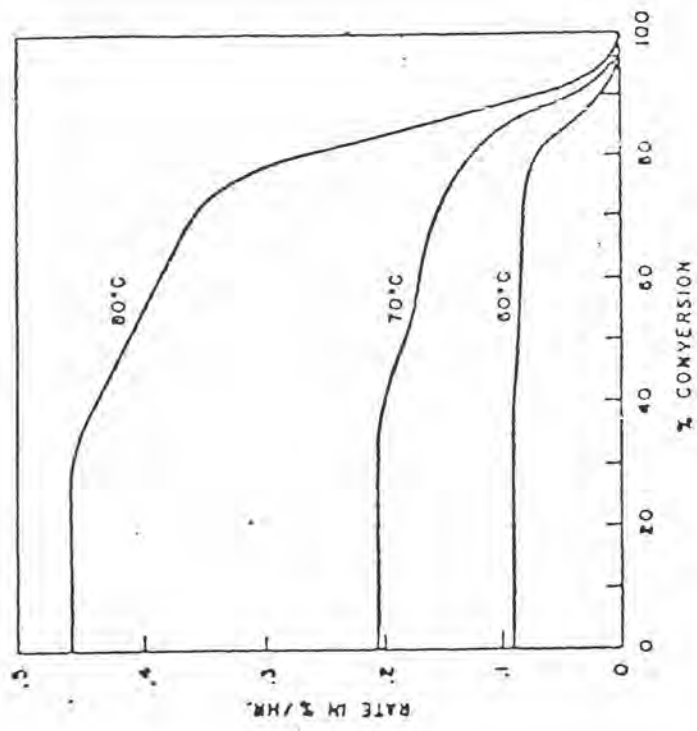
- เมื่อ [C] คือ ความเข้มข้นของตัวเร่งปฏิกิริยา
 [M] คือ ความเข้มข้นของสไตรีนมอนอเมอร์
 K คือ ค่าคงที่

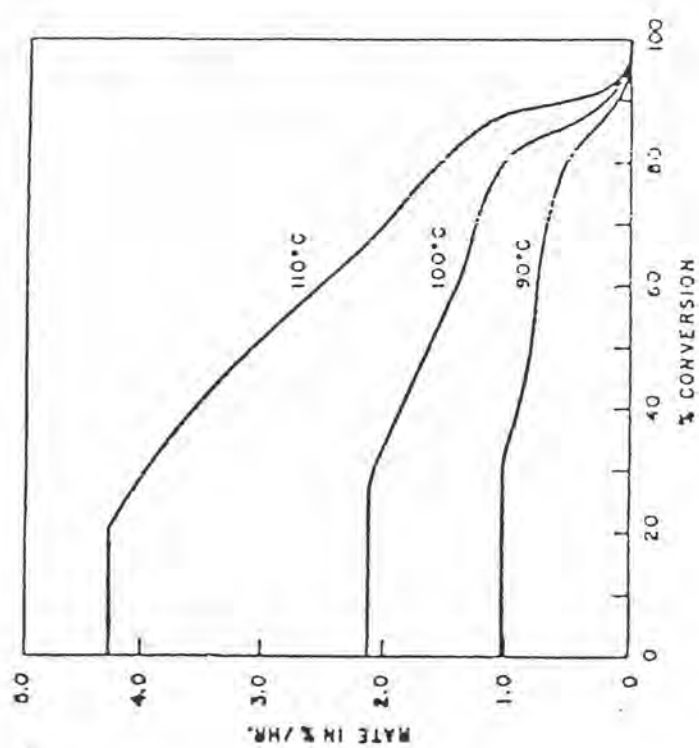
รูป 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง % Conversion และ เวลา [4]

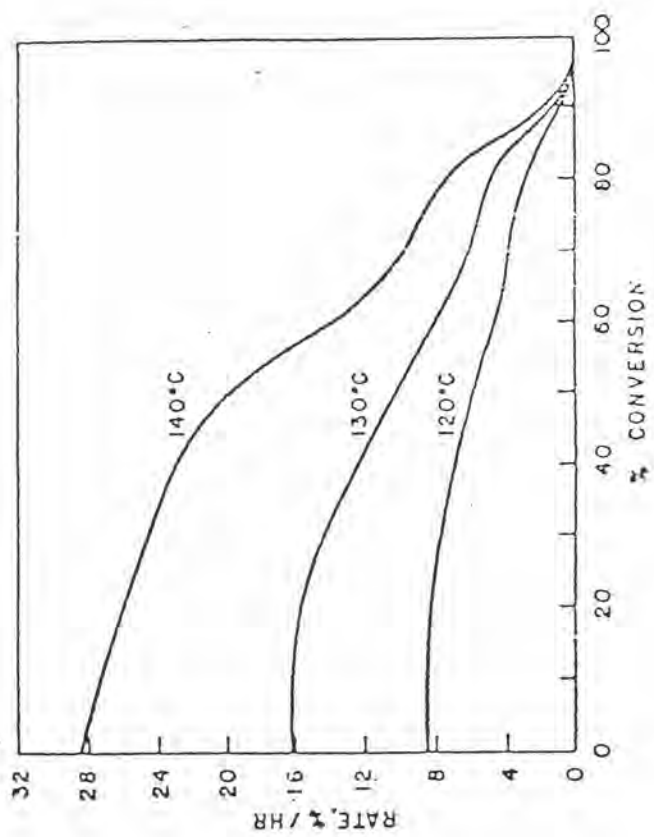
รูป 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง % Conversion และ เวลา [4]

รูป 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยา และ % Conversion [4]

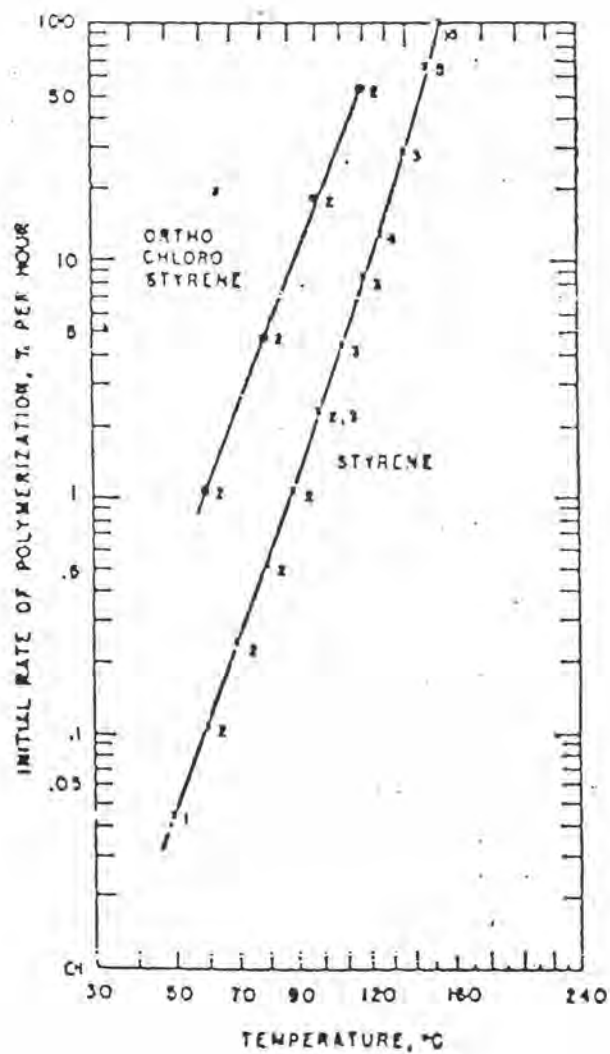

รูป 3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยา และ % Conversion [4]

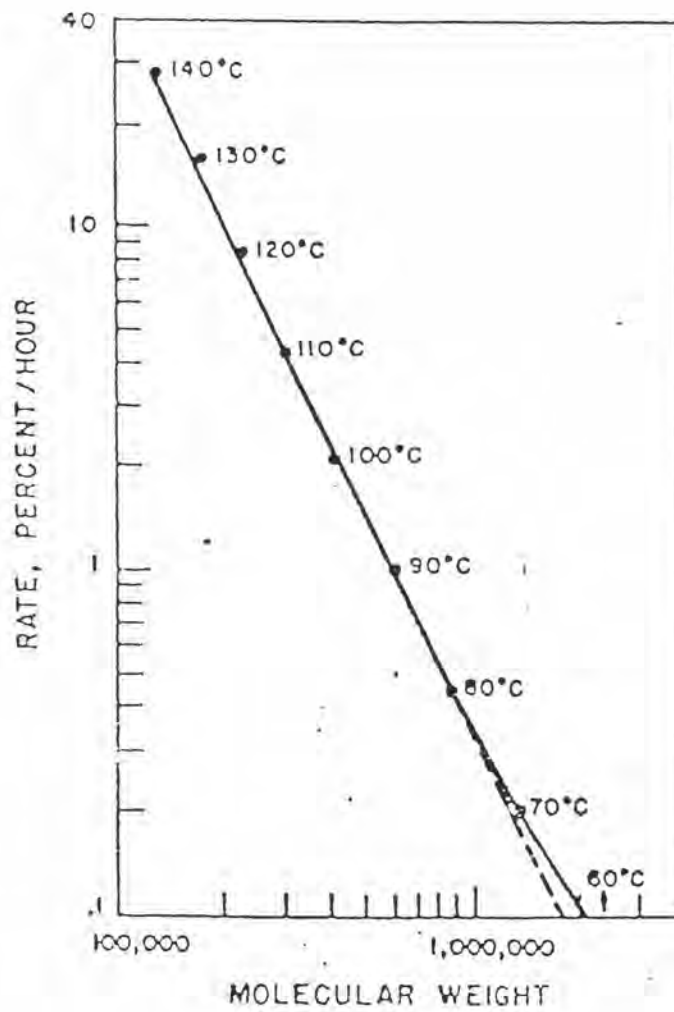

รูป 3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยา และ % Conversion [4]

รูป 3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชันของสไตรีนในขณะเริ่มต้น และ อุณหภูมิ [5]

รูป 3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดปฏิกิริยา และน้ำหนักโมเลกุล [4]

ตาราง 3.1 อัตราการเกิดปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชัน และ น้ำหนักโมเลกุล ของ สไตรีนมอนอเมอร์ ที่อุณหภูมิต่าง ๆ [4]

อุณหภูมิ (^o ซ)	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ในขณะเริ่มต้น (% / ชั่วโมง)	ความหนืด เมื่อละลาย ในโทลูอีน 10% (เช่นติพอยด์)	น้ำหนักโมเลกุล	ความดันไอของ สไตรีนมอนอเมอร์ (มม.ปรอท)
60	0.89	3000	2,250,000	40
70	0.205	1400	1,400,000	61
80	0.462	650	880,000	92
90	1.02	360	610,000	134
100	2.15	200	420,000	192
110	4.25	120	310,000	270
120	8.5	75	230,000	380
130	16.2	48	175,000	490
140	28.4	30	130,000	650
160		14	83,000	1100

ตาราง 3.2 ค่าคงที่อัตราของโฟโตเคมีคอลพอลิเมอไรเซชันในหน่วย (ลิตร/โมล/วินาที) ของ สไตรีนมอนอเมอร์ [6]

อุณหภูมิ ($^{\circ}\text{C}$)	ขั้นเริ่มต้น k_1 (ลิตร/โมล/วินาที)	ขั้นขยาย k_2 (ลิตร/โมล/วินาที)	ขั้นส่งผ่าน k_3 (ลิตร/โมล/วินาที)	ขั้นสิ้นสุด k_4 (ลิตร/โมล/วินาที)	$P_n \times 10^{-4}$	$\beta = \text{Transfers} /$ Kinetic Chain
0	4.51×10^{-18}	6.91	7.47×10^{-5}	1.83×10^6	9.08	26
25	1.32×10^{-15}	18.7	6.68×10^{-4}	2.79×10^6	2.67	11

$$E_1 = 37.0 \quad \pm 2 \quad (\text{kcal}) \quad A_1 = 1.23 \times 10^{10} \quad (\text{l}/(\text{mol}^2 \text{ kg sec.}))$$

$$E_2 = 6.5 \quad \pm 1 \quad (\text{kcal}) \quad A_2 = 1.02 \times 10^6 \quad (\text{l}/(\text{mol}^2 \text{ kg sec.}))$$

$$E_3 = 14.2 \quad \pm 2 \quad (\text{kcal}) \quad A_3 = 1.50 \times 10^7 \quad (\text{l}/(\text{mol}^2 \text{ kg sec.}))$$

$$E_4 = 2.8 \quad \pm 3 \quad (\text{kcal}) \quad A_4 = 3.07 \times 10^8 \quad (\text{l}/(\text{mol}^2 \text{ kg sec.}))$$

$$\text{พลังงานกระตุ้นทั้งหมด} = E_m = E_2 + 1/2 (E_1 - E_4) = 23.6 \text{ kcal.}$$

ช่วงชีวิต ของ ปฏิกิริยาแบบใช้ความร้อน

$$0^{\circ}\text{C} \quad 25^{\circ}\text{C} \quad 100^{\circ}\text{C}$$

$$\text{Lifetime of one radical} \quad 1.6 \times 10^{-2} \text{ วินาที} \quad 6.2 \times 10^{-3} \text{ วินาที} \quad 7.5 \times 10^{-4} \text{ วินาที}$$

$$\text{Life of growing polymer molecule} \quad 25 \text{ นาที} \quad 2.8 \text{ นาที} \quad 1.24 \text{ วินาที}$$

$$\text{Life of kinetic chain} \quad 11 \text{ ชั่วโมง} \quad 33 \text{ นาที} \quad 3 \text{ วินาที}$$

ตาราง 3.3 ค่าคงที่อัตราในแต่ละขั้นปฏิกิริยาของสไตรีนมอนอเมอร์ที่อุณหภูมิต่าง ๆ [7]

อุณหภูมิ (^o ซ)	ชนิดของ พอลิเมอร์	ขั้นเริ่มต้น k_f (ลิตร/โมล/วินาที)	ขั้นขยาย k_p (ลิตร/โมล/วินาที)	ขั้นสิ้นสุด k_t (ลิตร/โมล/วินาที)	ขั้นส่งผ่าน k_r (ลิตร/โมล/วินาที)	ที่มา
25	Photoinitiation in mass	1.34×10^{-18}	39.5	5.96×10^4	1.26×10^{-3}	Burnett[8]
25	Photoinitiation in mass	1.32	18.7	2.79	0.67	Bamford and Dewar[6]
30	Photoinitiation in mass	-	52.0	10.2	1.66	Mellville and Valentine[7]
50	Emulsion	-	39.0	30	-	Smith[11]

ตาราง 3.4 ค่า Frequency Factor และ Activation Energies สำหรับค่าคงที่อัตราของปฏิกิริยาพอลิเมอไรเซชัน
ของสไตรีนมอนอเมอร์ [8]

	Burnett[8]	Bamford and Dewar[6]	Smith[11]	Matheson[12]
A_i (initiation)	4.15×10^{11}	1.23×10^{12}	-	-
A_p (propagation)	1.44×10^6	1.02×10^6	3.5×10^{10}	1.2×10^{18}
A_t (termination)	1.48×10^8	3.07×10^3	-	1.2×10^{10}
A_f (transfer)	4.08×10^7	-	-	-
E_i (kcal / mole)	36.4	37.0	-	-
E_p (kcal / mole)	6.3	6.5	11.7	9
E_t (kcal / mole)	1.9	2.8	-	3
E_f (kcal / mole)	14.4	14.2	-	-